

Strategisch kader Adviesraad Sociaal Domein

Ontwikkelingen anno 2017.

Een aantal taken op het sociaal domein is de afgelopen jaren overgedragen aan gemeenten. Toch zijn de kabinetsplannen nog steeds van grote invloed op de uitvoering op lokaal niveau. Bij burgers ontbreekt veelal nog het bewustzijn van de grote transities in het sociaal domein en de gevolgen hiervan op groeps- en individueel niveau.

De gevolgen van vergrijzing en ontgroening zijn merkbaar in de samenleving. In de kleinste kernen is al sprake van krimp van de bevolking, waardoor het draagvlak voor voorzieningen onder druk komt te staan. Dat geldt ook voor de beschikbaarheid van zorgprofessionals, mantelzorgers en vrijwilligers. Tegelijkertijd doen digitalisering en robotisering hun intrede, waardoor werk verloren gaat. De vraag naar inzet van menskracht in het sociaal domein sluit helaas niet aan op de vrijvallende arbeidskracht. Positieve ontwikkeling is een aantal sociale innovaties, waarbij op lokaal niveau van onderop samen initiatieven worden ontplooid. De gemeente Bergeijk vervult hierbij een faciliterende rol.

Missie.

De Adviesraad Sociaal Domein heeft als formele taak een adviserende schakel te vormen tussen burgers en gemeentebestuur van Bergeijk bij beleidsopgaven op het sociaal domein. Ze doet dit vanuit haar intrinsieke motivatie om een bijdrage te leveren aan het versterken van een leefbare inclusieve samenleving. Het welbevinden van 'de' mens staat centraal. De adviesraad bestaat uit een breed gremium aan professionals en ervaringsdeskundigen, brengt eigen expertise in en betreft andere deskundigen uit haar netwerk. Zij daagt uit tot verbreding en om buiten bestaande kaders te denken. De adviesraad doet haar werk onafhankelijk van politieke voorkeuren en andere overtuigingen. De leden adviseren op persoonlijke titel, zonder last of ruggenspraak.

Visie 2018-2022.

De Adviesraad Sociaal Domein richt zich op lokale beleidsprocessen. Zij zet zich met overtuiging in om de kracht van burgerparticipatie, structuren, beleid en lokale initiatieven binnen het sociaal domein te versterken. Daarbij moet vaak ingespeeld worden op nieuwe landelijke ontwikkelingen. Actieve deelname aan de landelijke koepel van adviesraden is voor de adviesraad van belang ter informatie en oriëntatie. Zij wil bovendien leren van pilots en goede voorbeelden elders. Bij lokaal draagvlak en draagkracht wil zij deze uit laten rollen binnen de gemeente.

De adviesraad wil tijdig en meer proactief geïnformeerd en betrokken worden, bijvoorbeeld door vroegtijdig mee te denken over speerpunten van beleid op het sociaal domein. Daarbij wil zij stakeholders en externe deskundigen uitnodigen om samen met een opbouwende kritische blik en expertise de kwaliteit van plannen te versterken. Waar van toepassing zullen risico's vanuit de inhoud geduid worden.

De adviesraad ziet voordelen van de samenwerking met andere adviesraden en de cliëntenraad van de ISD op Kempenniveau. De adviesraad zal het vervolg op haar adviezen aan het college met veel belangstelling volgen en zich waar nodig ook ongevraagd melden vanuit haar signaalfunctie, niet vanuit een houding als waakhond.

Doelstellingen 2018-2020.

Samenstelling en taakopvatting adviesraad.

De leden van de adviesraad zien zichzelf absoluut niet als vertegenwoordiger van een kern of andere groep op grond van leeftijd, geslacht, etniciteit, geloof en dergelijke. Zij zien hun deelname vanuit hun eigen ervaring en deskundigheid. Die inhoudelijke interesse bepaalt veelal de persoonlijke tijdsinzet en aandacht voor de gevraagde uit te brengen adviezen. De samenstelling van de adviesraad, op basis van variatie aan ervaring en achtergrond van de leden, is daardoor heel belangrijk. Op dit moment is deze gevarieerd en dekt zo het gehele sociaal domein af. In 2018 zal een van de leden aftreden en ter vervanging zal een lid aangezocht worden. De huidige voorzitter zal zijn taak overdragen. De groep bestaat deels uit nieuwe leden en deels uit al langer meelopende leden. Daardoor is zowel de frisse blik, als het collectief geheugen, voldoende ingebed in de samenstelling van de adviesraad voor de komende jaren. Om de verversing ook op langere termijn te borgen wordt een aftreeschema opgesteld. Uiteraard is het aan de adviesraad om hier eventueel gemotiveerd van af te wijken en herbenoeming mogelijk te maken.

Stimulering innovaties.

Naast advisering zien de leden voor zichzelf ook een drive om de uit die adviezen voortvloeiende activiteiten met speciale aandacht te volgen en dat geldt ook voor pilots en goede voorbeelden, elders binnen of buiten de gemeente. De adviesraad wil zoveel mogelijk leren, sociale innovaties en eigen kracht van gemeenschappen stimuleren om best practices uit te rollen. Zij wil daartoe goed samenwerken in netwerken zoals de landelijke koepel van adviesraden en op Kempenniveau. Ook wil zij stakeholders en externe deskundigen uit het netwerk, beter betrekken bij haar advisering.

Van reactief naar proactief.

De adviesraad ziet zichzelf als een groep (ervarings)deskundigen, die nu nog veelal gevraagd reageren op het moment dat besluitvorming over lokaal beleid aan de orde is. Om de kwaliteit van plannen en interactie tussen adviesraad en gemeenteraad te bevorderen wil zij jaarlijks structureel een dialoogmoment inbouwen tussen adviesraad en raadsfractiespecialisten. Daarmee wordt het mogelijk om, bijvoorbeeld aan de hand van landelijke beleidsontwikkelingen, vroegtijdig samen de gemeentelijke raadsagenda van het sociaal domein op te maken voor het komende jaar.

Het opstellen van een jaarplan zal meer focus, rust en kwaliteit brengen in de lijn van advisering. In dit jaarplan zal geanticipeerd worden op de gemeentelijke begrotingscyclus.

Een communicatieplan zal onderdeel uitmaken van dat jaarplan. Doel is onder andere het bestaan en de rol van de adviesraad beter bekend te maken om 'vindbaar' te zijn voor burgers. Daarnaast moeten burgers doordrongen worden van de gevolgen van de transities voor hun eigen leven. Goede communicatie vanuit de gemeenten is daarom van groot belang. De adviesraad gaat in het proces van beleidsvoorbereiding, planvorming en communicatie sowieso intensiever samenwerken met de gemeentelijke beleidsmedewerkers op het sociaal domein.

Zorgvuldigheid en kwaliteit van adviseren.

De adviesraad vindt kwaliteit van advisering van wezenlijk belang en wil daarom aan de voorkant betrokken worden in het gemeentelijke besluitvormingsproces. Dat gebeurt nog te weinig. Het proces van beleidsvoorbereiding moet anders ingericht worden, waardoor de adviesraad meer proactief dan reactief kan gaan werken. Het gezamenlijke jaarlijkse dialoogmoment tussen adviesraad en gemeenteraad is hiertoe een eerste stap.

De vraag om advies op beleidsvoornemens vanuit de gemeente zal daarnaast blijven bestaan. Dit vergt tijdig initiatief vanuit de gemeente én bilaterale afstemming over de adviestermin. Ondanks de bereidheid van de adviesraad om flexibel in te spelen op deadlines, kan het voorkomen dat kwalitatief acceptabel advies niet binnen de door de gemeente reëel geachte termijn te geven is. Dit kan bijvoorbeeld voorkomen als externe deskundigen gehoord zouden moeten worden. Afstemming over de planning voorafgaand aan het adviestraject zou vanzelfsprekend moeten worden om de kwaliteit van beleidsprocessen en -inhoud te verbeteren.

Afbakening.

De adviesraad wil haar adviezen beperken tot de echte thema's uit het sociaal domein. Zaken die te maken hebben met de omgevingswet, zoals bijvoorbeeld de planning van sociale woningbouw, vallen daar niet onder wat haar betreft.

De adviesraad wil niet teveel tijd en aandacht besteden aan advisering over problematieken, vragen en kansen die buiten haar eigen of de gemeentelijke invloedssfeer liggen. Haar focus en inzet beperkt zich hierbij tot het signaleren van (niet-incidentele) problemen en het eventueel benoemen van voor de hand liggende oplossingsrichtingen.

Denken in mogelijkheden.

De kwaliteit van dienstverlening voor de burger dient voorop te staan. Regelgeving en procedures lijken daarmee soms op gespannen voet te staan. De adviesraad wil steeds kijken naar de mogelijkheden om de gewenste kwaliteit te waarborgen, zodat burgers zo lang mogelijk mee kunnen blijven doen in hun samenleving.